

DE ZIN VAN DE OMMEZIJDS

FRANK VAN PAMELEN
& ELLIS PRUIJN

A

‘AA!’

Met een schok trok Mira haar hand weg. Dat deed zeer. De marktkoopvrouw snoof en zette de zware doos opzij. ‘Even

geduld, jongedame,’ zei ze.

Mira knikte en wreef over haar pijnlijke vingers.

Het was inderdaad nog vroeg. De meeste kooplui waren hun spullen bij elkaar aan het zetten. Dat was het beste moment, wist Mira. Dan zag je het meeste moois. Dan moest je je slag slaan.

De ochtendmist was al half opgetrokken, en de geur van sterke koffie en oude boeken hing laag en zwaar tussen de houten kraampjes. Mira kende hier iedereen: van de bejaarde marktgeit tot de kooplui. Elk weekend kwam ze langs. Niet dat ze ooit iets kocht, maar alleen al het bladeren in ver vergane verhalen gaf haar zaterdaggenade. Flarden avontuur, mysterieuze plaatjes, geheimzinnige krabbels in de kantlijn: meestal had je genoeg leesvoer om nog dagen over door te fantaseren. Natuurlijk leek het haar leuker om eigen boeken te hebben, maar dat begreep thuis toch niemand. Ze was de enige die las. Die het leuk vond om zich te wentelen in een nieuwe wereld. Liefst vlak voordat ze ging slapen. Zodat ze nog even...

Hé, maar dát was een raar exemplaar!

Achter een stapel oude strips lag een buitengewoon boeiend boek. De bruine, gerafelde kaft zat onder het stof.

Een titel ontbrak, en ook de naam van de schrijver kon Mira nergens vinden.

Voorzichtig wreef ze over de rimpels in de rug. Wat zou hier nu in kunnen staan, dacht ze. Een roman? Sprookjes? Spannende verhalen?

Heel voorzichtig wilde ze het opendoen.

‘Vind je hem mooi?’

Meteen trok Mira haar hand terug. Een oude man keek haar vriendelijk aan.

‘Je hoeft niet zo te schrikken,’ zei hij grijnzend.

Mira voelde zich rood worden. Deze man kende ze niet. Het was in elk geval geen vaste gast op de markt. Hij was lang, had wit, warrig haar en opvallende ogen. Eén blauw en één groen.

‘Ik dacht: misschien mag ik er niet aankomen,’ zei Mira zacht.

De man lachte.

‘Een boek is nooit verboden.’

‘Oké,’ zei Mira. Ze voelde zich alweer wat rustiger worden en wees naar het titelloze omslag. ‘Waar gaat het over?’

‘Wat jij wil,’ zei de man.

Mira keek hem vragend aan.

‘Ik?’

De man knikte.

‘Niet alles is van tevoren bedacht. Het meeste moet je zelf invullen.’

Wat een rare man, dacht Mira. Heel anders dan al die andere kooplui. Die hadden allang een bedrag geroepen. Of niks tegen haar gezegd, omdat ze toch nooit wat kocht.

‘Lees je veel?’ vroeg de man.

Mira haalde haar schouders op. Echt veel was het niet.

Meer dan de rest van het gezin bij elkaar, maar dat was niet zo moeilijk. Ze had ook vriendinnen die het ene boek na het andere verslonden. Die zo'n beetje in de bieb wóónden.

'Maar je houdt wel van boeken,' zei de man.

'Hoe weet u dat?'

'Dat zie ik,' antwoordde hij. 'Je voelt eraan. Je ruikt eraan. Je denkt eraan. Jij houdt van boeken. Heb ik gelijk of heb ik gelijk?'

Mira glimlachte. Hij had gelijk.

'Hoe doe ik dat dan?' vroeg ze. 'Dat boek zelf invullen? Met een pen?'

Weer die grijns.

'Met je hoofd,' zei hij. 'Pennen raken leeg, hoofden nooit.' Hij boog voorover en wees naar Mira's hersenpan.

'Volgens mij beleef jij daar de mooiste dingen, klopt dat?' Mira knikte.

Ze had een levendige fantasie, zei haar moeder altijd.

Alleen bedoelde die dat zelden positief. Deze man duidelijk wel. Zijn wonderlijke ogen glinsterden.

'Weet je wat?'

Hij duwde de strips opzij, legde beide handen op het boek en schoof het naar Mira.

'Je mag het hebben.'

'Ik?'

De man lachte.

'Neem maar,' zei hij.

'Voor niks?'

'Nee,' zei de man. 'Voor jou. Jij bent niet niks.'

Aarzelend pakte Mira het boek beet. Het was zwaarder dan ze verwacht had. Het voelde vol aan.

‘Er zit een bladwijzer in,’ zei de man. ‘Gebruik die ook.’
Mira knikte weer. Ze wist even niet wat ze moest zeggen.
Vol bewondering keek ze naar de kافت, en toen weer
omhoog.

‘Dank u we...’

Maar de man was weg. Vlug keek Mira om zich heen,
maar alleen de oude, vertrouwde marktgeit keek terug.
De man was nergens meer te zien. Verdwenen. Opgelost,
leek het wel. Opgegaan in de laatste flarden mist die rond
de kraampjes hingen.

Met hard kloppend hart stopte Mira het boek weg. Onder
haar jas.

Voor mij, dacht ze. Om in mijn hoofd te beleven.

Vanavond in bed.

Ze kon niet wachten...

Deel

1

OORZICHTIG pakte ze het boek van haar nachtkastje.

2.00 uur was het, zag ze op de wekker.

Haar moeder had raar opgekeken toen ze om halfnegen naar boven was gegaan. Normaal ging ze op zaterdagavond nooit voor tien uur naar bed. Ze had maar niks gezegd. Alleen dat ze moe was. Vroeg naar bed om te lezen, dat snapten ze thuis toch niet. Zelf vond ze het al heel wat dat ze zo lang had kunnen wachten. Toen ze na de markt thuisgekomen was, had ze het boek naar haar kamer gebracht, het stof eraf gewreven en weggelegd. Voor later. Zodat ze zich er de hele dag op kon verheugen. Voorpret was misschien wel de leukste pret die er was. Daarom besloot ze in bed het lezen zo lang mogelijk uit te stellen. Tot twee uur was dat gelukt. Maar nu hield ze het niet meer. Haar nieuwsgierigheid was te groot.

Nu móést ze.

Het boek zag er prachtig uit. De harde, bruine kaft was versierd met donkergroene krullijnen, die als een soort schilderij langs de rand liepen. Er zaten wel wat beschadigingen aan, maar die vielen mee. Zeker voor zo'n oud boek.

De titel was er ook niet afgesleten. Die had er gewoon nooit op gestaan. Misschien aan de binnenkant.

Ze pakte de hoek van het omslag, en met een krakerig

geluid ging het boek open. Het eerste blad was minder geel dan ze had gedacht. Opvallend wit zelfs. Maar nog steeds zag ze geen titel. En ook geen schrijver.

Wel stonden er wat losse letters onder aan de pagina, maar daar kon ze weinig chocola van maken. In elk geval waren het geen woorden. Een soort code, misschien. Van de uitgever.

2.01 uur.

Ze sloeg de bladzijde om.

Meteen gleed er iets op de grond. Mira keek naast haar bed, en zag een langwerpige ding op de vloer liggen. Een stevig stukje papier dat tussen de pagina's vandaan was geglipt.

De bladwijzer!

Daar had die man van de markt het nog over gehad. Dat ze die moest gebruiken. Snel raapte ze hem op.

Vreemd.

Mira had al heel wat bladwijzers gezien, maar dit was de eerste waar gaten in zaten. Zeven telde ze er. Zes kleine rechthoekjes, en een grote linksboven. Of rechtsboven, dat hing ervan af hoe je de bladwijzer hield. Verder leek er weinig bijzonders mee aan de hand.

Ze pakte het boek en keek waar ze gebleven was. Een getekende landkaart spreidde zich uit over twee hele bladzijden. Op de rechterpagina was het papier vanaf de bovenkant ingescheurd, waardoor het leek alsof het land daar in tweeën gesplitst was. Er stonden pijlen bij en wat woorden. Zo te zien waren die er later door iemand bijgeschreven.

Zonde, dacht Mira. Boeken zijn niet om in te schrijven. Maar het zag er wel interessant uit. Al was het

handschrift wat vaag. Ze kon niet precies lezen wat er stond.

Huls?

Kiem?

Lat?

Losse woorden, in elk geval. Zonder zichtbare samenhang.

Rechts, net voorbij de scheur, stonden ook een paar cijfers.

Een rekensom?

Iemand had de landkaart kennelijk als kladblaadje gebruikt!

Zonde, zonde, dacht Mira. Wie doet er nu zoiets?

1, 2, 5, 7...

Geen touw aan vast te knopen.

2.02 uur.

Weer sloeg ze een bladzijde om.

Hoofdstuk 1, las ze. Kijk, dat begon ergens op te lijken.

De eerste letter was omgetoverd in een prachtig kunstwerk.

Dat had ze wel eens eerder gezien. Op school, bij een les over de middeleeuwen. Toen deden monniken dat, in het klooster. Die maakten soms hele schilderijen van eerste letters. Alsof die zo belangrijk waren voor het verhaal.

Een beetje overdreven, vond Mira altijd. Maar nu ze het zo voor zich zag, in dit nieuwe oude boek, had het wel wat.

In gedachten verzonken schoof ze de bladwijzer over de bladzijde.

En meteen begonnen de
woorden te
bewegen.

Door de **gaatjes** heen **leken** de **letters** wel **licht** te geven!

Mira werd er een beetje.
van draaiërig

nu als heen gaan?
Hoe ze een lezen de maar en bleven
kon boek letters weer

Ze **MOEST** deze bladzijde omslaan!

Duizelig daalden haar ogen naar rechtsonder:

Z.O.Z.

Onmiddellijk voelde Mira dat er aan haar getrokken

aan haar lijf, letters grepen de ledematen, sleepten haar hoofd,

haren kleefde. Klinkers en medeklinkers klappten zich vast

van

droomdraaiende gedachten,

stromende

van taal, stromende

een maastroom

door, achter de komma's, voorbij de punten, in de inkt, onder

N NU?’

‘Kijk zelf maar.’

‘Is ze al wak?’

‘Bijna.’

Mira ging op haar andere zij

liggen en trok haar benen op.

Ze voelde zich raar.

Zo’n draaijerige droom had ze nog nooit gehad.

Een merkwaardige droom ook: meestal zag ze vooral

beelden, maar nu hoorde ze alleen geluid. Stemmen.

‘En nu?’

‘Weer wat wakker.’

‘Straks is ze op haar wakst.’

‘Overtreffelijk.’

Langzaam opende Mira haar ogen.

Het felle daglicht prikte pesterig tussen de spleetjes door.

Was het al zo laat?

En wat waren dat voor vage figuren die om haar heen
bewogen?

Met beide vuisten wreef ze de slaap weg.

En meteen schrok ze overeind.

Zes vreemde ogen keken haar aan.

Mira sprong op haar benen en liep een paar stappen
achteruit.

Voor haar stonden drie oude vrouwtjes, een stuk kleiner
dan zij.

Ze glimlachten vriendelijk.

‘Wie ben jij?’

Mira keek hen onderzoekend aan. De vrouwtjes leken op elkaar. Ze hadden een opvallend rond hoofd, dat net iets te groot was voor zo’n kort lijfje. Alle drie hadden ze hun grijze haar in een knotje, bij elkaar gehouden door verschillende kleuren schrijfpennen.

‘Waar ben ik?’

‘Hoezo, waar ben ik?’ vroeg een van de vrouwtjes verbaasd.

‘Ja, dat lijkt me nogal duidelijk,’ zei het tweede. Ze wees om zich heen. ‘Je bent hier.’

Ze stonden op een grasveld, zo te zien aan de rand van een bos. De lucht was opvallend blauw. Er was geen wolkje te zien.

‘Je moet niet vragen: wáár ben ik,’ zei nummer drie. ‘Je moet vragen: wíé ben ik? Daar gaat het om.’

‘En wie zijn jullie dan?’

‘Ach, wat dom!’

Het derde vrouwtje sloeg zich met een vlakke hand tegen het voorhoofd.

‘Helemaal vergeten. Wat onbeleefd van ons. Ik ben Wan.’

‘Ik heet Deu.’

‘En mijn naam is Tres.’

Ze deden alle drie hun armen in hun zij en keken Mira vragend aan.

‘En jij?’

‘Ik ben Mira Bel.’

‘Wat een rare naam,’ zei Wan meteen.

‘Best lang ook,’ voegde Deu daaraan toe.

‘Maar ze ís toch ook lang?’ vond Tres. ‘Langer dan wij in elk geval.’

‘Niet in élk geval,’ verbeterde Deu.

‘Dat is waar,’ gaf Tres toe. ‘In het geval dat ze zit, is ze inderdaad niet langer dan wij.’

‘In het geval dat ze ligt is ze zelfs korter,’ zei Wan.

De anderen knikten.

‘Heb je ook een kortere naam, als het nodig is?’ vroeg Deu.

Mira wist zo gauw niet wat ze moest antwoorden.

‘Nodig? Waar hebben jullie het over?’

Wan schudde haar knot.

‘Nu zeg je wéér waar.’

Ze deed een vinger omhoog.

‘Het gaat er niet om wáár we het over hebben, maar hóé.’

‘Ja,’ sprak Deu weer. ‘Probeer eens een hóé.’

Mira snapte er niks van.

Waar ging dit over? Wat gebeurde er allemaal met haar?
'Toe maar,' spoorde Tres haar aan.

'Hoezo?' vroeg Mira.

'Bijna goed!' klonk het enthousiast.

De vrouwtjes klapten in hun handen en keken Mira Bel trots aan. Die begon het behoorlijk beu te worden.

'Waar is mijn bed?'

En omlaag gingen de vrouwtjesschoudertjes weer.

'Ze blijft een wáár-zegster,' zuchtte Deu.

Wan liep langzaam op Mira af. Ze hield haar hoofd een beetje schuin, alsof ze haar iets beter wilde bekijken.

'Bed?' vroeg ze. 'Wat bedoel je met bed?'

Weer zo'n rare vraag.

'Nou, gewoon,' zei Mira voorzichtig. 'Dat ding waar ik thuis in slaap.'

'En wat is thuis?'

Mira keek Wan vragend aan.

Werd ze nu voor de gek gehouden?

'Ik bedoel,' zei het vrouwtje glimlachend, 'waar kom je vandaan?'

'Ik kom niet ergens vandaan,' zei Mira aarzelend. 'Ik ben nog steeds op dezelfde plaats. Toch?'

Deu knikte instemmend.

'Als je nergens naartoe gaat, kun je ook nergens vandaan komen. Dat klopt als een bus.'

'Kan een bus kloppen, dan?' reageerde Tres.

'Een hart wel,' zei Wan, die om Mira heen was gelopen.

'Dat klopt,' vond Deu. 'Als het goed is, tenminste.'

'En als het niet goed is?'

'Dan klopt het niet meer.'

'En een bus?'

‘Die klopt volgens mij voor geen meter,’ zei Tres.

‘O, nee?’ vroeg Wan weer.

Deu schudde haar hoofd.

‘En een halve meter?’

‘Dat zou kunnen,’ gaf Deu toe.

‘En iets ter grootte van een duim?’

‘Dat lijkt me niet,’ klonk het voorzichtig.

‘Maar een wijsvinger mag wel?’

‘Alleen als hij niet gestrekt is.’

Met open mond keek Mira de vrouwtjes aan. Kloppende bussen en niet-gestreckte wijsvingers? Waar ging dit over?

‘Waarom zou je een wijsvinger niet strekken?’ ging Deu onverstoorbaar verder.

‘Omdat je er een wondje aan hebt, misschien,’ nam Wan het over, zonder haar ogen van Mira af te wenden.

‘Aha!’ riep Tres. ‘Dus een zwerende vinger klopt ook?’

‘Als een bus,’ zei Deu.

Mira kreunde zacht. Wat een vreemd gesprek. Er was geen touw aan vast te knopen. Wat waren dit voor rare dames? Wat was er met haar aan de hand? Waar was ze beland?

Ze ging op het gras zitten.

‘Ik ben bang dat ik er niks van begrijp,’ zuchtte ze. ‘Hoe kan ik nu zo raar in slaap vallen?’

Wan kwam dichterbij en liep weer een rondje om haar heen.

‘In slaap vallen,’ klonk het mompelend. Ze bekeek Mira van top tot teen. ‘In slaap, vallen en weer opstaan.’

Heel even raakte Wan Mira aan.

De pennen in haar knotje begonnen te trillen.

‘Hoe is het mogelijk?’ fluisterde ze.

Ze bleef naar Mira kijken en wenkte de andere twee.

‘Denken jullie wat ik denk?’

‘Dat hangt ervan af wat je denkt,’ antwoordde Deu.

Tres leek het te begrijpen. Ze sloeg haar hand voor haar mond en keek van Wan naar Mira en weer terug.

‘Denk je dat echt?’ vroeg ze zacht. ‘Dat is lang geleden.’

Wan knikte.

‘Wat is er dan?’ vroeg Deu nieuwsgierig.

‘Het is niet: wát is er,’ zei Wan. ‘Het is: wíé is er.’

Ze wees naar Mira.

‘Zij is er.’

‘Dat zie ik ook wel,’ zei Deu. ‘Maar wat is er met haar?’

Vol ongeloof schudde Wan haar hoofd.

Toen stak ze haar hand uit.

‘Welkom,’ zei ze. ‘Welkom aan de Ommezijde.’

www.defonteinkinderboeken.nl

© 2012 Frank van Pamelen

Voor deze uitgave:

© 2012 Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Omslagafbeelding en illustraties: Ellis Pruijn

Omslagontwerp en grafische verzorging:

Sander Pinkse Boekproductie

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 261 2998 8

NUR 283/284